

* A A K - 0 0 1 - 0 0 1 4 5 8 *

AAK-001-001458

Seat No. _____

B. A. (Sem. IV) (CBCS) Examination

April / May - 2016

Geography : Paper - VIII

(Elements of Oceanography) (Elective - I) (New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001458

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (૧) દરેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.
(૨) જરૂર જણાય ત્યાં સ્વચ્છ આકૃતિ દોરો.

૧ નીચે આપેલા M.C.Q. ના જવાબ ઉત્તરવહીમાં લખો. ૨૦

(૧) પરવાળા કયા રંગના હોય છે ?

(A) વિવિધ કલરમાં

(B) ફક્ત સફેદ

(C) ફક્ત કાળા

(D) સફેદ અને કાળા

(૨) સુનામી એક પ્રકાર છે.

(A) પરવાળા

(B) ભરતી-ઓટ

(C) મોજા

(D) પ્રવાહ

(૩) સૂર્યના કિરણો સમુદ્રમાં કેટલી ઊંડાઈ સુધી પ્રવેશી શકે છે ?

(A) ૧૫૦ મીટર

(B) ૧૭૫ મીટર

(C) ૧૮૦ મીટર

(D) ૨૦૦ મીટર

(૪) મહાસાગરના તળનો કેટલા ટકા ભાગ ખંડીય છાજલી ધરાવે છે ?

(A) ૭ ટકા

(B) ૭.૫ ટકા

(C) ૮ ટકા

(D) ૮.૫ ટકા

(૫) સમુદ્રજળનાં તાપમાન પર મુખ્યત્વે અસર કરે છે.

(A) સૂર્યના કિરણો

(B) પવન

(C) પ્રવાહ

(D) પરવાળા

- (દ) પૃથ્વીનો કેટલા ટકા ભાગ પાણીથી ઢંકાયેલો છે ?
- (A) ૨૫ ટકા (B) ૨૯ ટકા
(C) ૭૫ ટકા (D) ૭૧ ટકા
- (૭) મહાસાગરમાં આવેલ ઊંડામાં ઊંડી ખાઈનું નામ.
- (A) મરિઆનસ (B) જાપાન
(C) જાવા (D) આંદામાન
- (૮) નીચે આપેલામાંથી કયો પ્રવાહ હિંદ મહાસાગર સાથે સંલગ્ન છે ?
- (A) પેરુપ્રવાહ
(B) બ્રાઝિલ પ્રવાહ
(C) ક્યુરોશિવો પ્રવાહ
(D) મોઝાંબીક પ્રવાહ
- (૯) સમુદ્ર નિક્ષેપ કાળા કાદવમાં કોનો વાસ હોય છે ?
- (A) ઝેરી બેક્ટેરિયા (B) ઊંઝ
(C) પરવાળા (D) ઉપરનાં બધા
- (૧૦) દુનિયાનો સૌથી મોટો મહાસાગર કયો છે ?
- (A) હિંદ મહાસાગર
(B) પેસિફિક મહાસાગર
(C) એટલાંટિક મહાસાગર
(D) આર્કટિક મહાસાગર
- (૧૧) મહાસાગરોનાં તળિયાં કેટલા જૂનાં છે ?
- (A) ૧૦ કરોડ વર્ષ (B) ૧૫ કરોડ વર્ષ
(C) ૨૦ કરોડ વર્ષ (D) ૨૫ કરોડ વર્ષ
- (૧૨) વાન સરોવર કયા દેશમાં આવેલ છે ?
- (A) ભારત (B) તુર્કી
(C) ચીન (D) ઈરાન

(૧૩) ગ્રેટ બેરિયર રીફ કયા દેશ પાસે આવેલ છે ?

- (A) ભારત (B) ઓસ્ટ્રેલિયા
(C) ચીન (D) જાપાન

(૧૪) નીચે આપેલામાંથી કયો ગરમ પ્રવાહ છે ?

- (A) અખાતી પ્રવાહ (B) લેબ્રેડોર પ્રવાહ
(C) પશ્ચિમ ઓસ્ટ્રેલિયા પ્રવાહ (D) પેરુ પ્રવાહ

(૧૫) કયો મહાસાગર ભારતની દક્ષિણમાં આવેલો છે ?

- (A) હિંદ મહાસાગર
(B) પેસિફિક મહાસાગર
(C) એટલાંટિક મહાસાગર
(D) આર્કટિક મહાસાગર

(૧૬) ઋતુ પ્રમાણે મહાસાગરના પ્રવાહ પોતાની દિશા બદલે છે.

- (A) હિંદ મહાસાગર
(B) પેસિફિક મહાસાગર
(C) એટલાંટિક મહાસાગર
(D) આર્કટિક મહાસાગર

(૧૭) એક લિટર સમુદ્ર પાણીમાં સરેરાશ કેટલો ક્ષાર હોય છે ?

- (A) ૨૫ ટકા (B) ૧૮ ટકા
(C) ૪૫ ટકા (D) એક પણ નહીં

(૧૮) ધ્રુવીય સમુદ્રોના ગહન નિક્ષેપોમાં કયો ઊંઝ મુખ્ય છે ?

- (A) ડાયટોમ (B) રેડિયોલેરિના
(C) ટેરાપોડ (D) ગ્લોબિજેરિન

(૧૯) ગુરુતમ ભરતી કયારે આવે છે ?

- (A) પૂનમ (B) અમાસ
(C) પૂનમ અને અમાસ (D) ઉપરનાં બધા

(૨૦) દર વર્ષે આશરે કેટલો ક્ષાર નદીઓ મારફત સમુદ્રમાં આવે છે ?

- (A) ૧૦ કરોડ ટન
- (B) ૧૨ કરોડ ટન
- (C) ૧૪ કરોડ ટન
- (D) ૧૬ કરોડ ટન

૨ સાગરતળના ભૂપૃષ્ઠનું વિગતે વર્ણન કરો. ૧૦

અથવા

૨ મહાસાગરોના પ્રવાહો કેવી રીતે ઉત્પન થાય છે ? ૧૦

૩ પરવાળાની શ્રેણીઓના પ્રકારો વર્ણવો. ૧૦

અથવા

૩ સમુદ્રજળની ક્ષારતા વિશે વિસ્તૃત અહેવાલ આપો. ૧૦

૪ (A) ટૂંકનોંધ લખો: (કોઈપણ એક) ૮

- (૧) પેસિફિક મહાસાગર
- (૨) ભરતી-ઓટના પ્રકાર

૪ (B) ટૂંકનોંધ લખો: (કોઈપણ એક) ૮

- (૧) મહાસાગરોની સંપત્તિ
- (૨) મહાસાગરોના તાપમાન પર અસર કરતાં પરિબળો.

૫ ટૂંકમાં ઉત્તર લખો: (કોઈપણ બે) ૧૪

- (૧) સમુદ્રશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર
- (૨) સમુદ્ર મોજાના પ્રકાર
- (૩) સમુદ્ર કિનારાનું પર્યાવરણ
- (૪) દરિયાઈ નિક્ષેપો.

ENGLISH VERSION

Instructions :

- (1) Attempt all questions.
- (2) Draw figures neatly wherever required.

1 Answer the following M.C.Q. in answer book 20

- (1) Of which colour are the corals?
(a) Different Colour   (b) Only White
(c) Only Black   (d) Black and White

- (2) 'Tsunami' is form of .....
(a) Coral   (b) Tide
(c) Wave   (d) Current

- (3) How deep do the sun rays penetrate in to the sea?
(a) 150 Metre   (b) 175 Metre
(c) 180 Metre   (d) 200 Metre

- (4) What % of the ocean floor is covered by the continental shelf?
(a) 7%   (b) 7.5%
(c) 8%   (d) 8.5%

- (5) The major source of temperature of the oceanic water is...
(a) Sun's rays   (b) Wind
(c) Current   (d) Corals

- (6) How much % of earth is covered with water?
(a) 25%   (b) 29%
(c) 75%   (d) 71 %

- (7) Name the deepest trench in the ocean.
(a) Mariana   (b) Japan
(c) Java   (d) Andaman

- (8) Which of the following current is associated with the 'Indian Ocean'?
(a) Peru Current
(b) Brazil Current
(c) kuroshio Current
(d) Mozambique Current

- (9) What is resides in the sea deposits 'black mud'?
- (a) Poisonous bacteria   (b) Ooze
(c) Corals   (d) All of these
- (10) Which is the biggest ocean of the world?
- (a) Indian Ocean   (b) Pacific Ocean
(c) Atlantic Ocean   (d) Arctic Ocean
- (11) How old are the bottom of the Oceans?
- (a) 10 Crore Year   (b) 15 Crore Year
(c) 20 Crore Year   (d) 25 Crore Year
- (12) In which country 'Van lack' situated?
- (a) India   (b) Turkey
(c) China   (d) Iran
- (13) Great Barrier Reef is near which country?
- (a) India   (b) Australia
(c) China   (d) Japan
- (14) Which of the following is a warm current?
- (a) Gulf Stream
(c) Labrador Current
(b) West Australian Current
(d) Peru Current
- (15) Which ocean is at southern tip of Indian?
- (a) Indian Ocean
(b) Pacific Ocean
(c) Atlantic Ocean
(d) Arctic Ocean

- (16) The direction of ocean currents is reversed with season...
- (a) Indian Ocean
  - (b) Pacific Ocean
  - (c) Atlantic Ocean
  - (d) Arctic Ocean
- (17) What is the average salt content in liter of sea water?
- (a) 35 %
  - (b) 18 %
  - (c) 45 %
  - (d) None of the above
- (18) Which is the chief Ooze of pelagic deposits of the polar sea?
- (a) Diatom
  - (b) Radiolarian
  - (c) Pteropod
  - (d) Globigerina
- (19) When do high tides occur?
- (a) Full Moon
  - (b) New Moon
  - (c) Full Moon and New Moon
  - (d) All of these
- (20) Every year how much salinity comes through the rivers in to the sea?
- (a) 10 Crore ton
  - (b) 12 Crore ton
  - (c) 14 Crore ton
  - (d) 16 Crore ton

2 Describe in detail the relief of oceans. **10**

OR

2 How Ocean currents originate? **10**

3 Describe the types of coral reefs. **10**

OR

3 Give a detailed account of salinity of Ocean water. **10**

- 4 (A) Write short note : (any **one**) 8
(i) Pacific Ocean.
(ii) Types of tides.
- 4 (B) Write short note : (any **one**) 8
(i) Ocean wealth
(ii) Factors affecting Ocean temperature.
- 5 Write answer in brief : (any **two**) 14
(a) Nature and scope of oceanography.
(b) Types of Waves
(c) Coastal Environment.
(d) Marine deposits.
-